

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย
ในการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทย
Factors Affecting Decision Making of Thai Tourists in Travelling Dark
Tourism in Thailand

จตุพร นามตำตา* ปริญญา บรรจงมณี และสุเมธ ฐวดารัตระกูล
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด

Jatuporn Namtamta* Parinya Bunjongmanee and Sumeth Tuvadaratragool
Graduate School, Stamford International University

Received: October 29, 2022

Revised: January 30, 2023

Accepted: February 1, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทย และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ด้วยการแจกแบบสอบถามให้กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่สนใจการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทย โดยแบ่งออกเป็น 5 ภูมิภาค ภูมิภาคละ 78 คน รวม 390 คน สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาพรวมแรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวด้านมืดของนักท่องเที่ยวชาวไทย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวด้านมืดมาเป็นลำดับแรก รองลงมา ได้แก่ การแสวงหาความตื่นเต้นจากสถานที่ที่น่าสะพรึงกลัว การเยี่ยมชมอนุสรณ์สถาน การรับรู้ถึงการสูญเสีย การเดินทางเพื่อย้อนรอยเหตุการณ์ การรำลึกถึงโศกนาฏกรรม การเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวด้านมืดในเมืองท่องเที่ยว การเยี่ยมชมสถานที่ที่เกิดภัยพิบัติ การเยี่ยมชมพื้นที่เสี่ยงภัย การเดินทางแสวงบุญ ตามลำดับ และ 2) แรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวด้านมืด ด้านการเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวด้านมืดในเมืองท่องเที่ยว ด้านการเยี่ยมชมสถานที่ที่เกิดอุบัติเหตุจากการแสวงบุญ ด้านการรำลึกถึงโศกนาฏกรรม และด้านการรับรู้ถึงการสูญเสีย มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวด้านมืด การตัดสินใจ แรงจูงใจ

Abstract

The objectives of this research were to study 1) Level of Thai tourists' motivation in travelling dark tourism in Thailand and 2) Factors affecting decision making of Thai tourists in travelling dark tourism in Thailand. This research was quantitative research. The questionnaire was used as a data collection tool. This research used purposive sampling technique by distributing questionnaires to Thai tourists interested in dark tourism in Thailand by classifying into 5 regions and 78 Thai tourists each region, totaling 390 Thai tourists. Statistics used included mean, standard deviation, and multiple regression. The research findings revealed that 1) the overall Thai tourist's dark tourism motivation in Thailand was at the high level ($\bar{X} = 4.16$). When considering each component, visiting sites of dark tourism was rated as the first rank, followed by thrill and risk seeking of visiting attractions, visiting memorials, loss acknowledgement, nostalgia tourism, remembrance of tragedy, visiting tourist attractions of dark tourism, visiting sites of disaster, visiting sites of risk areas and pilgrimage trips, respectively and 2) Dark tourism motivations including visiting tourist attractions of dark tourism, visiting pilgrimage sites where deaths or disasters occurred, remembrance of tragedy, loss acknowledgement affected decision making of Thai tourists in travelling dark tourism in Thailand at the statistical significance level of 0.05.

Keywords: Dark Tourism, Decision Making, Motivation

บทนำ

การท่องเที่ยวด้านมืด (Dark Tourism) เป็นการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ที่เป็นที่ยอมรับแหล่งท่องเที่ยวที่มีบทเรียนจากความสูญเสีย อุบัติภัย และมรณภัย นักท่องเที่ยวที่สนใจการท่องเที่ยวด้านมืดนิยมไปเยี่ยมชมสถานที่ที่เต็มไปด้วยความเศร้าโศกเพราะอุบัติเหตุ ภัยธรรมชาติ การฆาตกรรม หรือถูกโจมตีจากผู้ก่อการร้าย ไปดูซากปรักหักพังต่าง ๆ หรือไปเพื่อย้อนรอยเหตุการณ์ ซึ่งการท่องเที่ยวด้านมืดสามารถแบ่งรูปแบบการท่องเที่ยวออกเป็นหลากหลายรูปแบบ (มนัสสินี บุญมีศรีสง่า, 2558) การท่องเที่ยวด้านมืดช่วยสร้างงานให้กับคนท้องถิ่นในชุมชน และสร้างมาตรฐานการครองชีพของคนในท้องถิ่นให้ดีขึ้น นอกจากนี้ธุรกิจขนาดเล็กที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวด้านมืดยังสามารถช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้กับประเทศได้ (Jamin et al., 2020)

ปัจจุบัน พบว่า มีรูปแบบการท่องเที่ยวด้านมืดหลายรูปแบบ เช่น รูปแบบที่ 1 การท่องเที่ยวเชิงปริมาณ (Atomic Tourism) เช่น นครฮิโรชิมา ประเทศญี่ปุ่น รูปแบบที่ 2 คือ การท่องเที่ยวรูปแบบพื้นที่สังหารและพื้นที่ภัยพิบัติ (Black Tourism or Dark Tourism) เช่น อนุสรณ์สถานแห่งชาติ 11 กันยายน ประเทศสหรัฐอเมริกา รูปแบบที่ 3 การท่องเที่ยวภัยพิบัติ (Disaster Tourism) เช่น โรงไฟฟ้านิวเคลียร์เชอร์โนบีล ประเทศยูเครน รูปแบบที่ 4 เป็นการท่องเที่ยวเสี่ยงภัย (Extreme Tourism or Shock Tourism) เช่น

เส้นทางไต่เขา เขาหัวซาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน รูปแบบที่ 5 คือ การท่องเที่ยวเขตพื้นที่ทหาร (Militarism Heritage Tourism) และรูปแบบที่ 6 การท่องเที่ยวสมรภูมิรบ (War Tourism) เช่น แบกแดด ประเทศอิรัก (มนัสสินี บุญมีศรีสง่า, 2558)

ในประเทศไทยมีสถานที่ท่องเที่ยวด้านมรดกหลากหลาย และนักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมไปเยี่ยมชม แต่แหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวยังไม่ได้ถูกนิยามอย่างเป็นทางการจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านการท่องเที่ยว ซึ่งสถานที่ท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทยที่มีประวัติศาสตร์ หรือเรื่องเล่าต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ณ สถานที่นั้น ได้แก่ 1) เส้นทางรถไฟสายมรณะ จังหวัดกาญจนบุรี 2) อุโมงค์เขาน้ำค้าง จังหวัดสงขลา 3) สะพานนันทบุรี จังหวัดนันทบุรี 4) คุกขี้ไก่ จังหวัดจันทบุรี 5) เกาะตะรุเตา จังหวัดสตูล 6) สะพานสารสิน จังหวัดภูเก็ต 7) ศาลพระนางเรือล่ม จังหวัดนันทบุรี 8) สวนอนุสรณ์สืมนิคมบ้านน้ำเค็ม จังหวัดพังงา และ 9) ศาลท่านท้าวมหาพรหม จังหวัดกรุงเทพมหานคร เป็นต้น (มนัสสินี บุญมีศรีสง่า, 2558)

การท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทยนั้นเป็นการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ ซึ่งจากการศึกษาค้นคว้าพบว่า ปัจจุบันในประเทศไทยยังขาดการศึกษาค้นคว้า หรือวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยวด้านมรดกส่งผลให้องค์กรภาครัฐ และเอกชนรวมถึงหน่วยงานต่าง ๆ ขาดองค์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้ส่งผลให้ไม่มีรูปแบบการดำเนินการประชาสัมพันธ์การส่งเสริมการตลาด การให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวด้านมรดกที่เป็นรูปธรรมรวมทั้งยังขาดบริษัทนำเที่ยวเฉพาะด้านที่เชี่ยวชาญ (ปริญญา บรรจงมณี และสุเมธ ฐวราตระกูล, 2561) นอกจากนี้การจัดกิจกรรม และการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดจากความสูญเสีย และภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น สีนามิ เพื่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนผู้เสียหาย และสังคมโดยรวม (สมพร นาคเชื้อตรง, 2561)

จากปัญหาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวด้านมรดกที่มีผลต่อการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทย เพื่อนำผลที่ได้รับจากการศึกษาครั้งนี้รวมถึงการได้รับรู้ข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยไปเผยแพร่ และนำเสนอให้กับหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทย เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านมรดกในไทย และสามารถสร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการในแต่ละจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดกต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทย

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิด

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทย ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แรงจูงใจในการท่องเที่ยว ความหมายของแรงจูงใจในการท่องเที่ยว Pizam et al., (1999) กล่าวว่า

แรงจูงใจมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว แรงจูงใจมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำงาน เพราะการที่จะทำงานให้ได้ประสิทธิภาพนั้นต้องประกอบไปด้วยส่วนสำคัญ 2 ประการ คือ ความสามารถ หรือ ทักษะในการทำงานของบุคคล และการจูงใจเพื่อโน้มน้าวบุคคล ซึ่งแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเป็นแรงจูงใจที่เกิด การโน้มน้าว หรือมีแรงกระตุ้นให้เกิดการเดินทาง

แนวคิด และทฤษฎีแรงจูงใจ ฉลองศรี พิลสมพงษ์ (2554) อธิบายว่า แรงจูงใจในการท่องเที่ยว เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเคลื่อนที่ของบุคคลไปยังเป้าหมาย เพื่อสนองความพึงพอใจให้กับตนเองในด้านต่าง ๆ กันไป โดยแรงจูงใจนี้แบ่งออกเป็นปัจจัยผลัก (Push Factors) และปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) ซึ่งปัจจัย ผลักนี้เป็นเพียงชนวนให้เกิดความอยาก แต่ในกระบวนการที่จะตัดสินใจไปท่องเที่ยวอยู่ที่ปัจจัยดึงดูดว่า สถานที่นั้น ๆ มีความน่าสนใจ สะดวกสบาย มีภาพลักษณ์ ชื่อเสียง หรือมีกิจกรรมมากเพียงพอต่อการ ที่จะสนองความอยากของบุคคล หรือไม่

แรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวด้านมรดกนั้น มีความซับซ้อน และมีรูปแบบหลากหลายมาก การนิยาม หรือจำกัดความจึงเป็นสิ่งที่ท้าทาย เป็นที่ทราบกันดีว่าประสบการณ์การท่องเที่ยวด้านมรดกเป็นประสบการณ์ เฉพาะบุคคล และจะแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล รวมถึงความสัมพันธ์ และความเกี่ยวข้องของนักท่องเที่ยว กับสถานที่นั้นด้วย (Robb, 2009) ในขณะเดียวกัน Dunkley (2005, อ้างถึงใน Robinson, 2015) ได้เสนอ แรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวด้านมรดกไว้ที่อาจผลักดันการเยี่ยมชมสถานท่องเที่ยวด้านมรดก ดังต่อไปนี้

1. การเยี่ยมชมสถานที่ที่เกิดเหตุ เช่น พิพิธภัณฑ์สังหารหมู่ตูลสเลง (Tuolslegng Genocide Museum) ประเทศกัมพูชา
2. การแสวงหาความตื่นเต้นจากสถานที่ที่น่าสะพรึงกลัว เช่น การวิ่งกระต๊อในบัมโปลนา
3. การเยี่ยมชมพื้นที่เสี่ยงภัย เช่น สถานที่เกิดเหตุอาชญากรรม ฆาตกรรม หรือภัยพิบัติ
4. การเดินทางเพื่อย้อนรอยเหตุการณ์ เช่น โรงไฟฟ้านิวเคลียร์เชอร์โนบิล ประเทศยูเครน
5. การเยี่ยมชมอนุสรณ์สถานของวินาศภัยจากการก่อการร้าย เช่น Ground Zero World Trade Center 911 ที่นครนิวยอร์ก
6. การเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวด้านมรดกในเมืองท่องเที่ยว เช่น โคโรเซียมที่กรุงโรม
7. การเยี่ยมชมสถานที่ที่เกิดภัยพิบัติ เช่น เมืองอะเลปโป ประเทศซีเรีย
8. การเยี่ยมชมสถานที่ที่เกิดอุบัติเหตุจากการแสวงบุญ เช่น พิธีฮัจญ์ที่นครเมกกะ
9. การรำลึกถึงโศกนาฏกรรม เช่น สุสานสงคราม หรือ หอนาฬิกาโอลด์แทรฟฟอร์ด
10. การรับรู้ถึงการสูญเสีย เช่น สถานที่จุดเทียนที่ระลึก Elvis Presley ที่แกรซแลนด์

จากความหมายข้อต้นสามารถสรุปได้ว่าแรงจูงใจ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลถูกกระตุ้นจาก สิ่งเร้าโดยจงใจให้กระทำ หรือดิ้นรนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์บางอย่าง ซึ่งจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมที่เกิดจาก การจูงใจเป็นพฤติกรรมที่มีใช่เป็นเพียงการตอบสนองสิ่งเร้าปกติธรรมดา แต่ต้องเป็นพฤติกรรมที่มีความเข้มข้น มีทิศทางจริงจึงมีเป้าหมายชัดเจนว่าต้องการไปสู่จุดใด และพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเป็นผลสืบเนื่องมาจากแรง ผลักดัน หรือแรงกระตุ้นที่เรียกว่าแรงจูงใจ นอกจากนี้แรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวด้านมรดกของนักท่องเที่ยวแต่ละ คนก็แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ความรู้ และความชื่นชอบส่วนบุคคล

2. การตัดสินใจ ความหมายของการตัดสินใจ Axelrod (2015) อธิบายความหมายของการตัดสินใจ ว่าการที่บุคคลหนึ่งได้ตัดสินใจ คือ การได้เริ่มต้นสร้างปฏิกริยาโต้ตอบเชิงพฤติกรรมเป็นอนุกรมในการตัดสินใจ

เลือกชิ้นชมบางสิ่งบางอย่าง และได้ตัดสินใจเพื่อลงมือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่ง และคิดว่าสิ่งที่ทำได้มีการลงมือวินิจฉัยว่าควรทำอะไรภายใต้สถานการณ์เฉพาะอย่างหลังจากที่ได้พิจารณาทางเลือกต่าง ๆ แล้ว

แนวคิดและทฤษฎีการตัดสินใจ Simon (1997) ได้นำเสนอทฤษฎีการตัดสินใจโดยชี้ให้เห็นความเป็นจริงมนุษย์มีข้อจำกัดอยู่หลาย ประการ ได้เสนอสมมุติฐานเกี่ยวกับการตัดสินใจอยู่ 3 สมมุติฐาน ดังนี้

1. ผู้ตัดสินใจมีข้อมูลไม่สมบูรณ์ ในส่วนนี้เกี่ยวกับสถานการณ์การตัดสินใจ
2. ผู้ตัดสินใจมีข้อมูลไม่สมบูรณ์ ในส่วนที่เกี่ยวกับทางเลือกที่พอเป็นไปได้
3. ผู้ตัดสินใจไม่สามารถ และ/หรือไม่เต็มใจที่จะคาดการณ์ผลที่จะเกิดต่อเนื่องของแต่ละ ทางเลือก

มีอยู่

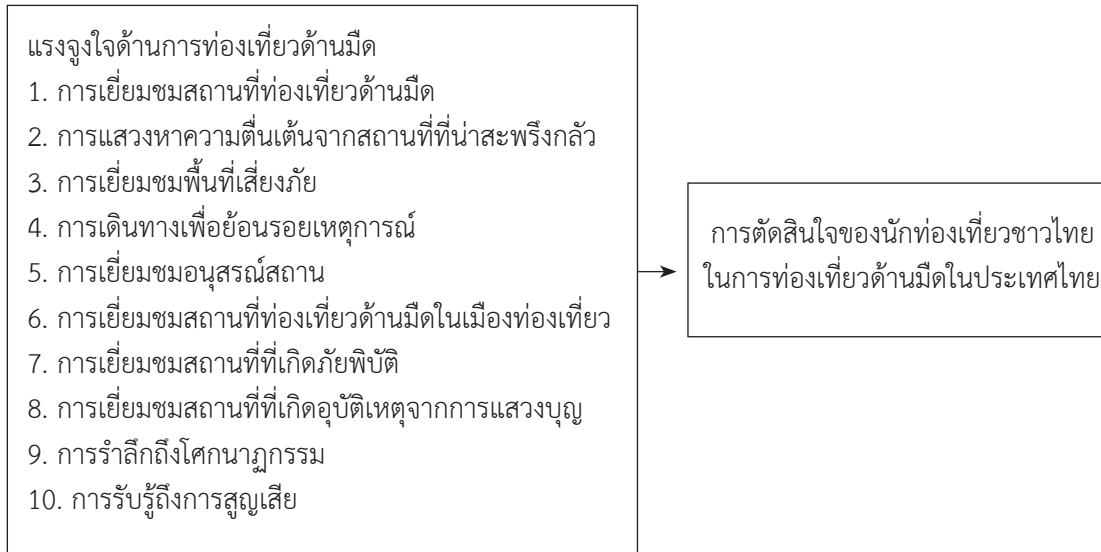
สมมุติฐานทั้ง 3 ดังกล่าวเสนอแนวคิดการตัดสินใจโดย “ยึดความมีเหตุมีผลในขอบเขตจำกัด” ใช้ในการตัดสินใจในชีวิตประจำวัน หรือในการปฏิบัติงานประจำวัน เหตุผลที่มนุษย์ต้องตัดสินใจเช่นนี้ เนื่องจากมนุษย์มีขอบเขตจำกัดในแง่ค่านิยม (Values) จึงจำเป็นต้องแก้ปัญหาเป็นเรื่อง ๆ ไป ยิ่งกว่านั้น มนุษย์จะนำเอาข้อมูลมาใช้ในการแก้ปัญหาเป็นบางส่วนเท่านั้น

Plunkett and Attner (1994, อ้างถึงใน กุญชลี ไชยนันตา, 2553) ได้กล่าวว่ากระบวนการตัดสินใจเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. การระบุปัญหา (Define the Problem) เป็นขั้นตอนแรกที่มีความสำคัญอย่างมากเพราะการระบุปัญหาได้ถูกต้องหรือไม่ย่อมมีผลต่อการดำเนินการในขั้นตอนต่อ ๆ ไปของกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการตัดสินใจด้วย
2. การระบุข้อจำกัดของปัจจัย (Identify Limiting Factor) เมื่อสามารถระบุปัญหาได้ถูกต้องแล้ว ควรพิจารณาถึงข้อจำกัดต่าง ๆ หรือเงื่อนไขที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้
3. การพัฒนาทางเลือก (Development Potential Alternatives) ทางเลือกเหล่านั้นควรเป็นทางเลือกที่มีศักยภาพ และมีความเป็นไปได้
4. การวิเคราะห์ทางเลือก (Analyze the Alternatives) เป็นการนำเอาข้อดี และข้อเสียของแต่ละทางเลือกมาเปรียบเทียบกับกันอย่างรอบคอบ
5. การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด (Select the Best Alternative) เป็นการพิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุดเพียงทางเดียวทางเลือกที่ดีที่สุดควรมีผลเสียต่อเนื่องในภายหลังน้อยที่สุด และให้ประโยชน์มากที่สุด
6. การนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ (Implement the Decision) เป็นการนำผลการตัดสินใจนั้นไปปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
7. การสร้างระบบควบคุมและประเมินผล (Establish a Control and Evaluation System) ช่วยให้ได้รับข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามเป้าหมาย หรือไม่

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการเลือกสิ่งที่ดีที่สุดจากทางเลือกหลาย ๆ ทาง โดยต้องพิจารณาจากข้อมูล และนำมาคิดวิเคราะห์ แล้วจึงตัดสินใจออกมาเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดที่สามารถตอบสนองต่อเป้าหมาย หรือบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. แรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวที่เที่ยวด้านมืดมีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Method) โดยมีประชากร คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่สนใจการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทย ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงใช้สูตรการคำนวณตัวอย่างของ Cochran (1977) ตัวอย่าง ด้วยการกำหนดค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และสัดส่วนความคลาดเคลื่อน 0.05 จำนวนตัวอย่างเท่ากับ 390 คน ใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ด้วยการแจกแบบสอบถามให้กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่สนใจการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทย ได้ทำการแบ่งตัวอย่างออกตามภูมิภาคตามเกณฑ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย 5 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้ ภูมิภาคละ 78 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ในรูปแบบออนไลน์ผ่าน Google Form ซึ่งมีคำถามคัดกรอง ได้แก่ ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่สนใจการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทย หรือไม่ ถ้าเป็นให้ทำแบบสอบถามข้อต่อไปได้ แต่ถ้าไม่เป็นให้จบการทำแบบสอบถามโดยผ่านเพจกรมการท่องเที่ยว Department of Tourism เป็นต้น

ก่อนทำการแจกแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทำการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของคำถามในแบบสอบถาม เท่ากับ 1 ทุกข้อ จากนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.962

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นการวิเคราะห์ระดับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทย โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทย โดยใช้สถิติการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

ผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทย ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 21-30 ปี มีสถานภาพโสด มีระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 15,000 บาท และภูมิลำเนาของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวนภาคละเท่า ๆ กัน ซึ่งมีผลการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวด้านมรดก

แรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวด้านมรดก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวด้านมรดก	4.21	0.53	มากที่สุด	1
2. การแสวงหาความตื่นเต้นจากสถานที่ที่น่าสะพรึงกลัว	4.19	0.54	มาก	2
3. การเยี่ยมชมพื้นที่เสี่ยงภัย	4.13	0.57	มาก	9
4. การเดินทางเพื่อผ่อนคลายเหตุการณ์	4.17	0.56	มาก	5
5. การเยี่ยมชมอนุสรณ์สถาน	4.19	0.55	มาก	3
6. การเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวด้านมรดกในเมืองท่องเที่ยว	4.15	0.58	มาก	7
7. การเยี่ยมชมสถานที่ที่เกิดภัยพิบัติ	4.15	0.60	มาก	8
8. การเยี่ยมชมสถานที่ที่เกิดอุบัติเหตุจากการแสวงบุญ	4.11	0.67	มาก	10
9. การรำลึกถึงโศกนาฏกรรม	4.17	0.61	มาก	6
10. การรับรู้ถึงการสูญเสีย	4.18	0.60	มาก	4
รวม	4.16	0.50	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาพรวมแรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวด้านมิติของนักท่องเที่ยวชาวไทย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวด้านมิติ ($\bar{X} = 4.21$) มาเป็นลำดับแรก รองลงมา ได้แก่ การแสวงหาความตื่นเต้นจากสถานที่ที่น่าสะพรึงกลัว ($\bar{X} = 4.19$) การเยี่ยมชมอนุสรณ์สถาน ($\bar{X} = 4.19$) การรับรู้ถึงการสูญเสีย ($\bar{X} = 4.18$) การเดินทางเพื่อย้อนรอยเหตุการณ์ ($\bar{X} = 4.17$) การรำลึกถึงโศกนาฏกรรม ($\bar{X} = 4.17$) การเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวด้านมิติในเมืองท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.15$) การเยี่ยมชมสถานที่ที่เกิดภัยพิบัติ ($\bar{X} = 4.15$) การเยี่ยมชมพื้นที่เสี่ยงภัย ($\bar{X} = 4.13$) และการเยี่ยมชมสถานที่ที่เกิดอุบัติเหตุจากการแสวงบุญ ($\bar{X} = 4.11$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวิเคราะห์ระดับแรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวด้านมิติฯ การเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวด้านมิติ

การเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวด้านมิติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านบรรยากาศที่เงียบสงบของแหล่งท่องเที่ยวด้านมิติ	4.28	0.72	มากที่สุด	2
2. ด้านความสะดวกในการเดินทางของแหล่งท่องเที่ยวด้านมิติ	4.09	0.74	มาก	4
3. ด้านเหตุการณ์สำคัญของแหล่งท่องเที่ยวด้านมิติ	4.29	0.70	มากที่สุด	1
4. ด้านข้อมูลจากผู้ที่มีประสบการณ์จริง	4.17	0.78	มาก	3
รวม	4.21	0.53	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาพรวมแรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวด้านมิติของนักท่องเที่ยวชาวไทย การเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวด้านมิติ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.21$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านเหตุการณ์สำคัญของแหล่งท่องเที่ยวด้านมิติ ($\bar{X} = 4.29$) มาเป็นลำดับแรก รองลงมาได้แก่ ด้านบรรยากาศที่เงียบสงบของแหล่งท่องเที่ยวด้านมิติ ($\bar{X} = 4.28$) ด้านข้อมูลจากผู้ที่มีประสบการณ์จริง ($\bar{X} = 4.17$) และด้านความสะดวกในการเดินทางของแหล่งท่องเที่ยวด้านมิติ ($\bar{X} = 4.09$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวิเคราะห์ระดับแรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวด้านมิติ การแสวงหาความตื่นเต้นจากสถานที่ที่น่าสะพรึงกลัว

การแสวงหาความตื่นเต้นจากสถานที่ที่น่าสะพรึงกลัว	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านบรรยากาศที่สร้างแรงจูงใจในการท่องเที่ยว	4.17	0.72	มาก	3
2. ด้านความท้าทายของแหล่งท่องเที่ยวด้านมิติ	4.22	0.74	มากที่สุด	1
3. ด้านชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวด้านมิติ	4.21	0.75	มากที่สุด	2
4. ด้านข้อมูลจากผู้ที่มีประสบการณ์จริง	4.17	0.80	มาก	4
รวม	4.19	0.54	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาพรวมแรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวด้านมืดของนักท่องเที่ยวชาวไทย การแสวงหาความตื่นเต้นจากสถานที่ที่น่าสะพรึงกลัว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านความท้าทายของแหล่งท่องเที่ยวด้านมืด ($\bar{X} = 4.22$) มาเป็นลำดับแรก รองลงมาได้แก่ ด้านชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวด้านมืด ($\bar{X} = 4.21$) และด้านบรรยากาศที่สร้างแรงจูงใจในการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.17$) และด้านข้อมูลจากผู้ที่มีประสบการณ์จริง ($\bar{X} = 4.17$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวิเคราะห์ระดับแรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวด้านมืด การเยี่ยมชมพื้นที่เสี่ยงภัย

การเยี่ยมชมพื้นที่เสี่ยงภัย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านร่องรอยที่เกิดในอดีตของแหล่งท่องเที่ยวด้านมืด	4.21	0.71	มากที่สุด	1
2. ด้านความเสี่ยงของแหล่งท่องเที่ยวด้านมืด	4.02	0.83	มาก	4
3. ด้านความท้าทายในการเข้าถึงพื้นที่เสี่ยงภัย	4.11	0.76	มาก	3
4. ด้านข้อมูลจากผู้ที่มีประสบการณ์จริง	4.16	0.79	มาก	2
รวม	4.13	0.54	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า ภาพรวมแรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวด้านมืดของนักท่องเที่ยวชาวไทย การเยี่ยมชมพื้นที่เสี่ยงภัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านร่องรอยที่เกิดในอดีตของแหล่งท่องเที่ยวด้านมืด ($\bar{X} = 4.21$) มาเป็นลำดับแรก รองลงมา ได้แก่ ด้านข้อมูลจากผู้ที่มีประสบการณ์จริง ($\bar{X} = 4.16$) ด้านความท้าทายในการเข้าถึงพื้นที่เสี่ยงภัย ($\bar{X} = 4.11$) และด้านความเสี่ยงของแหล่งท่องเที่ยวด้านมืด ($\bar{X} = 4.02$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวิเคราะห์ระดับแรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวด้านมืด การเดินทางเพื่อย้อนรอยเหตุการณ์

การเดินทางเพื่อย้อนรอยเหตุการณ์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านร่องรอยที่เกิดในอดีตของแหล่งท่องเที่ยวด้านมืด	4.21	0.69	มากที่สุด	1
2. ด้านการจัดนิทรรศการแสดงเรื่องราวในอดีต	4.08	0.75	มาก	4
3. ด้านที่ตั้งของของแหล่งท่องเที่ยวด้านมืด	4.19	0.75	มาก	2
4. ด้านข้อมูลจากผู้ที่มีประสบการณ์จริง	4.19	0.79	มาก	3
รวม	4.17	0.56	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า ภาพรวมแรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวด้านมืดของนักท่องเที่ยวชาวไทย การเดินทางเพื่อย้อนรอยเหตุการณ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านร่องรอยที่เกิดในอดีตของแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดก (X = 4.21) มาเป็นลำดับแรก รองลงมา ได้แก่ ด้านที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดก (X = 4.19) ด้านข้อมูลจากผู้ที่มีประสบการณ์จริง (X = 4.19) และด้านการจัดนิทรรศการแสดงเรื่องราวในอดีต (X = 4.08) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวิเคราะห์ระดับแรงจูงใจด้านการท่องเที่ยว ด้านมรดก การเยี่ยมชมอนุสรณ์สถาน

การเยี่ยมชมอนุสรณ์สถาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดก	4.25	0.71	มากที่สุด	1
2. ด้านที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดก	4.16	0.75	มาก	3
3. ด้านการรำลึกถึงอนุสรณ์สถานของแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดก	4.19	0.69	มาก	2
4. ด้านข้อมูลจากผู้ที่มีประสบการณ์จริง	4.14	0.78	มาก	4
รวม	4.19	0.54	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า ภาพรวมแรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวด้านมรดกของนักท่องเที่ยวชาวไทย การเยี่ยมชมอนุสรณ์สถาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดก (X = 4.25) มาเป็นลำดับแรก รองลงมา ได้แก่ ด้านการรำลึกถึงอนุสรณ์สถานของแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดก (X = 4.19) ด้านที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดก (X = 4.16) และด้านข้อมูลจากผู้ที่มีประสบการณ์จริง (X = 4.14) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวิเคราะห์ระดับแรงจูงใจด้านการท่องเที่ยว ด้านมรดก การเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวด้านมรดกในเมืองท่องเที่ยว

การเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวด้านมรดกในเมืองท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดก	4.15	0.74	มาก	3
2. ด้านความสะดวกในการเดินทางของแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดก	4.16	0.75	มาก	2
3. ด้านจำนวนของแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดก	4.09	0.76	มาก	4
4. ด้านข้อมูลจากผู้ที่มีประสบการณ์จริง	4.21	0.79	มากที่สุด	1
รวม	4.15	0.58	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า ภาพรวมแรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวด้านมรดกของนักท่องเที่ยวชาวไทย การเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวด้านมรดกในเมืองท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านข้อมูลจากผู้ที่มีประสบการณ์จริง ($\bar{X} = 4.21$) มาเป็นลำดับแรก รองลงมา ได้แก่ ด้านความสะดวกในการเดินทางของแหล่งท่องเที่ยวด้านมืด ($\bar{X} = 4.16$) ด้านที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวด้านมืด ($\bar{X} = 4.15$) และด้านจำนวนของแหล่งท่องเที่ยวด้านมืด ($\bar{X} = 4.09$) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวิเคราะห์ระดับแรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวด้านมืด การเยี่ยมชมสถานที่ที่เกิดภัยพิบัติ

การเยี่ยมชมสถานที่ที่เกิดภัยพิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านการศึกษาหาข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวด้านมืด	4.20	0.75	มาก	1
2. ด้านกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวด้านมืด	4.09	0.78	มาก	4
3. ด้านที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวด้านมืด	4.14	0.78	มาก	3
4. ด้านข้อมูลจากผู้ที่มีประสบการณ์จริง	4.16	0.83	มาก	2
รวม	4.15	0.60	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า ภาพรวมแรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวด้านมืดของนักท่องเที่ยวชาวไทย การเยี่ยมชมสถานที่ที่เกิดภัยพิบัติ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านการศึกษาหาข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวด้านมืด ($\bar{X} = 4.20$) มาเป็นลำดับแรก รองลงมา ได้แก่ ด้านข้อมูลจากผู้ที่มีประสบการณ์จริง ($\bar{X} = 4.16$) ด้านที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวด้านมืด ($\bar{X} = 4.14$) และด้านกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวด้านมืด ($\bar{X} = 4.09$) ตามลำดับ

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวิเคราะห์ระดับแรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวด้านมืด การเยี่ยมชมสถานที่ที่เกิดอุบัติเหตุจากการแสวงบุญ

การเยี่ยมชมสถานที่ที่เกิดอุบัติเหตุจากการแสวงบุญ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านความเชื่อและศรัทธาของแหล่งท่องเที่ยวด้านมืด	4.10	0.81	มาก	2
2. ด้านความศักดิ์สิทธิ์ของแหล่งท่องเที่ยวด้านมืด	4.06	0.92	มาก	4
3. ด้านกิจกรรมของผู้จาริกบุญ ณ ของแหล่งท่องเที่ยวด้านมืด	4.08	0.85	มาก	3
4. ด้านข้อมูลจากผู้ที่มีประสบการณ์จริง	4.19	0.83	มาก	1
รวม	4.11	0.67	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า ภาพรวมแรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวด้านมืดของนักท่องเที่ยวชาวไทย การเยี่ยมชมสถานที่ที่เกิดอุบัติเหตุจากการแสวงบุญ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านข้อมูลจากผู้ที่มีประสบการณ์จริง ($\bar{X} = 4.19$) มาเป็นลำดับแรก รองลงมา ได้แก่ ด้านความเชื่อและศรัทธาของแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดก ($\bar{X} = 4.10$) ด้านกิจกรรมของผู้จาริกบุญ ของแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดก ($\bar{X} = 4.08$) และด้านความศักดิ์สิทธิ์ของแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดก ($\bar{X} = 4.06$) ตามลำดับ

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวิเคราะห์ระดับแรงจูงใจด้านการท่องเที่ยว ด้านมรดก การรำลึกถึงโศกนาฏกรรม

การรำลึกถึงโศกนาฏกรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านร่องรอยจากเหตุการณ์ในอดีตของแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดก	4.16	0.75	มาก	2
2. ด้านที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดก	4.15	0.74	มาก	3
3. ด้านความสำคัญของเหตุการณ์ที่สร้างแรงจูงใจ	4.21	0.75	มากที่สุด	1
4. ด้านข้อมูลจากผู้ที่มีประสบการณ์จริง	4.15	0.81	มาก	4
รวม	4.17	0.61	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่า ภาพรวมแรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวด้านมรดกของนักท่องเที่ยวชาวไทย การรำลึกถึงโศกนาฏกรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านความสำคัญของเหตุการณ์ที่สร้างแรงจูงใจ ($\bar{X} = 4.21$) มาเป็นลำดับแรก รองลงมา ได้แก่ ด้านร่องรอยจากเหตุการณ์ในอดีตของแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดก ($\bar{X} = 4.16$) ด้านที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดก ($\bar{X} = 4.15$) และด้านข้อมูลจากผู้ที่มีประสบการณ์จริง ($\bar{X} = 4.15$) ตามลำดับ

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวิเคราะห์ระดับแรงจูงใจด้านการท่องเที่ยว ด้านมรดก การรับรู้ถึงการสูญเสีย

การรับรู้ถึงการสูญเสีย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านร่องรอยจากเหตุการณ์ในอดีตของแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดก	4.27	0.72	มากที่สุด	1
2. ด้านที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดก	4.17	0.76	มาก	3
3. ด้านกิจกรรมและพิธีการสร้างแรงจูงใจในการท่องเที่ยว	4.11	0.81	มาก	4
4. ด้านข้อมูลจากผู้ที่มีประสบการณ์จริง	4.18	0.79	มาก	2
รวม	4.18	0.60	มาก	

จากตารางที่ 11 พบว่า ภาพรวมแรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวด้านมรดกของนักท่องเที่ยวชาวไทย การรับรู้ถึงการสูญเสีย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านร่องรอยจากเหตุการณ์ในอดีตของแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดก ($\bar{X} = 4.27$) มาเป็นลำดับแรก รองลงมา ได้แก่ ด้านข้อมูลจากผู้ที่มีประสบการณ์จริง ($\bar{X} = 4.18$) ด้านที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดก ($\bar{X} = 4.17$) และด้านกิจกรรมและพิธีการสร้างความสนใจในการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.11$) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 การทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทย

แรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวด้านมรดก	B	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	1.210		9.216	0.000*
1. การเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวด้านมรดก (X_1)	0.098	0.108	1.847	0.065
2. การแสวงหาความตื่นเต้นจากสถานที่ที่น่าสะพรึงกลัว (X_2)	-0.083	-0.093	-1.625	0.105
3. การเยี่ยมชมพื้นที่เสี่ยงภัย (X_3)	-0.009	-0.011	-0.184	0.854
4. การเดินทางเพื่อย้อนรอยเหตุการณ์ (X_4)	0.039	0.045	0.690	0.491
5. การเยี่ยมชมอนุสรณ์สถาน (X_5)	0.021	0.024	0.378	0.705
6. การเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวด้านมรดกในเมืองท่องเที่ยว (X_6)	0.187	0.226	3.618	0.000*
7. การเยี่ยมชมสถานที่ที่เกิดภัยพิบัติ (X_7)	0.102	0.129	1.933	0.054
8. การเยี่ยมชมสถานที่ที่เกิดอุบัติเหตุจากการแสวงบุญ (X_8)	0.104	0.147	3.011	0.003*
9. การรำลึกถึงโศกนาฏกรรม (X_9)	0.128	0.162	2.679	0.008*
10. การรับรู้ถึงการสูญเสีย (X_{10})	0.125	0.155	2.434	0.015*
Durbin-Watson = 1.884, R = 0.790, R ² = 0.625, F = 63.120, Sig. of F = 0.000, * = 0.05				

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าสถิติ Durbin-Watson เท่ากับ 1.884 ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 1.50-2.50 แสดงให้เห็นว่าค่าคลาดเคลื่อนเป็นอิสระกัน จึงสรุปได้ว่ากลุ่มตัวแปรอิสระที่นำมาใช้ในการทดสอบไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน นอกจากนี้ กลุ่มตัวแปรอิสระดังกล่าวยังมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทยที่ระดับ 0.790 (R เท่ากับ 0.790) ซึ่งกลุ่มตัวแปรอิสระดังกล่าวสามารถอธิบายการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทย ได้ร้อยละ 62.50 (R² เท่ากับ 0.625)

จากตารางข้างต้น ยังเห็นได้ว่าการถดถอยพหุคูณมีส่วนที่อธิบายการเปลี่ยนแปลงของการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทยได้มากกว่าสัดส่วนที่อธิบายไม่ได้ถึง 63.120 เท่า (F เท่ากับ 63.120) และแรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวที่ด้านมรดกอย่างน้อยหนึ่งด้านมีความสัมพันธ์การตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทย (Sig. of F เท่ากับ 0.000)

ค่า B แสดงถึงค่าคงที่ และค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของกลุ่มตัวแปรอิสระที่ใช้อธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของค่าคงที่เท่ากับร้อยละ 1.210 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวด้านมรดก เท่ากับร้อยละ 0.098 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการแสวงหาความตื่นเต้นจากสถานที่ที่นำเสนอฟรีกอล์ฟ เท่ากับร้อยละ -0.083 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการเยี่ยมชมพื้นที่เสี่ยงภัย เท่ากับร้อยละ -0.009 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการเดินทางเพื่อย้อนรอยเหตุการณ์ เท่ากับร้อยละ 0.039 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการเยี่ยมชมอนุสรณ์สถาน เท่ากับร้อยละ 0.021 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวด้านมรดกในเมืองท่องเที่ยว เท่ากับร้อยละ 0.178 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการเยี่ยมชมสถานที่ที่เกิดภัยพิบัติ เท่ากับร้อยละ 0.102 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการเยี่ยมชมสถานที่ที่เกิดอุบัติเหตุจากการแสวงบุญ เท่ากับร้อยละ 0.104 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการรำลึกถึงโศกนาฏกรรม เท่ากับร้อยละ 0.128 และค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการรับรู้ถึงการสูญเสีย เท่ากับร้อยละ 0.125 ตามลำดับ

ส่วนค่า t ซึ่งให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างค่าคงที่ และกลุ่มตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ซึ่งพบว่า ค่า t ของค่าคงที่ เท่ากับ 9.216 ($p\text{-value} < 0.05$) การเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวด้านมรดก เท่ากับ 1.847 ($p\text{-value} > 0.05$) การแสวงหาความตื่นเต้นจากสถานที่ที่นำเสนอฟรีกอล์ฟ เท่ากับ -1.625 ($p\text{-value} > 0.05$) การเยี่ยมชมพื้นที่เสี่ยงภัย เท่ากับ -0.184 ($p\text{-value} > 0.05$) การเดินทางเพื่อย้อนรอยเหตุการณ์ เท่ากับ 0.690 ($p\text{-value} > 0.05$) การเยี่ยมชมอนุสรณ์สถาน เท่ากับ 0.378 ($p\text{-value} > 0.05$) การเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวด้านมรดกในเมืองท่องเที่ยว เท่ากับ 3.618 ($p\text{-value} < 0.05$) การเยี่ยมชมสถานที่ที่เกิดภัยพิบัติ เท่ากับ 1.933 ($p\text{-value} > 0.05$) การเยี่ยมชมสถานที่ที่เกิดอุบัติเหตุจากการแสวงบุญ เท่ากับ 3.011 ($p\text{-value} < 0.05$) การรำลึกถึงโศกนาฏกรรม เท่ากับ 2.679 ($p\text{-value} < 0.05$) และการรับรู้ถึงการสูญเสีย เท่ากับ 2.434 ($p\text{-value} < 0.05$) ตามลำดับ ซึ่งสามารถเขียนสมการถดถอยได้ ดังนี้

$$\text{การตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย} = 1.210 + 0.187(X_6) + 0.104(X_8) + 0.128(X_9) + 0.125(X_{10})$$

(X_6) = การเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวด้านมรดกในเมืองท่องเที่ยว

(X_8) = การเยี่ยมชมสถานที่ที่เกิดอุบัติเหตุจากการแสวงบุญ

(X_9) = การรำลึกถึงโศกนาฏกรรม

(X_{10}) = การรับรู้ถึงการสูญเสีย

สรุปแรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวด้านมรดก ด้านการเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวด้านมรดกในเมืองท่องเที่ยว ด้านการเยี่ยมชมสถานที่ที่เกิดอุบัติเหตุจากการแสวงบุญ ด้านการรำลึกถึงโศกนาฏกรรม และด้านการรับรู้ถึงการสูญเสีย มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากสมการข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวด้านมรดกในเมืองท่องเที่ยวมีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทย มากที่สุด ($B=0.187$) ขณะที่การเยี่ยมชมสถานที่ที่เกิดอุบัติเหตุจากการแสวงบุญ มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทย น้อยที่สุด ($B=0.104$)

อภิปรายผล

ผู้วิจัยมีประเด็นการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทย พบว่า ภาพรวมแรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวด้านมรดกของนักท่องเที่ยวชาวไทย อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า การเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวด้านมรดก การแสวงหาความตื่นเต้นจากสถานที่ที่น่าสนใจ การเยี่ยมชมอนุสรณ์สถาน และการรับรู้ถึงการสูญเสีย มีผลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่สนใจการท่องเที่ยวด้านมรดกในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Zhang et al., (2016) ที่ได้ศึกษาการเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวด้านมรดก: การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข้อจำกัด และแรงจูงใจ พบว่า ภาพรวมของแรงจูงใจในการท่องเที่ยวอนุสรณ์สถานการสังหารหมู่หนานจิง ประเทศจีนของนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทย พบว่า แรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวด้านมรดก ด้านการเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวด้านมรดกในเมืองท่องเที่ยวด้านการเยี่ยมชมสถานที่ที่เกิดอุบัติเหตุจากการแสวงบุญ ด้านการรำลึกถึงโศกนาฏกรรม และด้านการรับรู้ถึงการสูญเสีย มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่สนใจการท่องเที่ยวด้านมรดกให้ความสำคัญกับข้อมูลจากผู้ที่มีประสบการณ์จริง ความสะดวกในการเดินทางของแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดก กิจกรรมของสถานที่ที่เกิดอุบัติเหตุจากการแสวงบุญ และร่องรอยจากเหตุการณ์ในอดีตของแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Evangelia (2021) ที่ได้ศึกษาแนวคิดของการท่องเที่ยวแบบมีธีม แรงจูงใจของผู้เข้าชม และความไม่ลงรอยกันที่เกี่ยวข้องในการเป็นตัวแทนของสถานที่ งานวิจัยของ Podoshen (2013) ที่ได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการท่องเที่ยวด้านมรดก: การจำลอง การแพร่ระบาดทางอารมณ์ และการเปรียบเทียบภูมิประเทศ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Podoshen et al., (2015) ที่ได้ศึกษาเรื่องการท่องเที่ยวที่มีแบบตีสโเปีย: การตรวจสอบเชิงสำรวจ การจัดการการท่องเที่ยว พบว่า การเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวด้านมรดกส่งผลสำคัญต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบการท่องเที่ยวด้านมรดกในต่างประเทศ ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกันทั้งสามงานวิจัย

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากแรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวด้านมรดก ด้านการเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวด้านมรดกในเมืองท่องเที่ยวด้านการเดินทางแสวงบุญ ด้านการรำลึกถึงโศกนาฏกรรม และด้านการรับรู้ถึงการสูญเสีย มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผู้วิจัยจึงทำการเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

1.1 หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทย ควรเน้นการให้ความรู้ของแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดก มีการประชาสัมพันธ์โดยผู้ที่มีประสบการณ์จริงจากการท่องเที่ยวด้านมรดก และที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดกควรเข้าถึงได้ง่าย

1.2 หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทย ควรเน้น การประชาสัมพันธ์โดยผู้ที่มีประสบการณ์จริงจากการท่องเที่ยวด้านมืด ความเชื่อ และศรัทธาของแหล่งท่องเที่ยวด้านมืด และส่งเสริมสนับสนุนให้มีกิจกรรมของผู้จาริกบุญ ณ ของแหล่งท่องเที่ยวด้านมืด

1.3 หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทย ควรเน้น ความสำคัญของเหตุการณ์ของสถานที่ท่องเที่ยว นั้น ๆ ให้ความรู้ร่องรอยจากเหตุการณ์ในอดีตของแหล่งท่องเที่ยวด้านมืด และที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวด้านมืดควรเข้าถึงได้ง่าย

1.4 หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทย ควรเน้น การให้ความรู้ร่องรอยจากเหตุการณ์ในอดีตของแหล่งท่องเที่ยวด้านมืด การจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ โดยผู้ที่มีประสบการณ์จริงจากการท่องเที่ยวด้านมืด และที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวด้านมืดควรเข้าถึงได้ง่าย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 งานวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาแรงจูงใจด้านการแสวงหาความตื่นเต้นจากสถานที่ที่น่าสะพรึงกลัว ด้านการเยี่ยมชมพื้นที่เสี่ยงภัย ด้านการเดินทางเพื่อย้อนรอยเหตุการณ์ และด้านการเยี่ยมชมอนุสรณ์สถาน ด้วยการสัมภาษณ์แบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกับงานวิจัยนี้

2.2 งานวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นกลยุทธ์การตลาดของแหล่งท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทย เพื่อนำไปวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาดให้กับแหล่งท่องเที่ยวฯ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กุญชลี ไชยนันดา. (2553). กระบวนการตัดสินใจ. กรุงเทพฯ: ประยูรวงศ์.
- ฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์. (2554). การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปริญญา บรรจงมณี และสุเมธ ชูดาราทระกุล. (2561). ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทย. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น. 12(1), 126-138.
- มนัสสินี บุญมีศรีสง่า. (2558). การพัฒนารูปแบบและกลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวเชิงรุกในแหล่งท่องเที่ยวที่มีบทบาทจากความสูญเสีย อุบัติภัย และมรณภัยในภูมิภาคตะวันตก ประเทศไทย. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ Veridian มหาวิทยาลัยศิลปากร (มนุษยศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปะ). 8 (3), 775-780.
- มนัสสินี บุญมีศรีสง่า. (2558). การให้ความหมายรูปแบบและกลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวแบบดาร์กทัวร์ริซึมพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ Veridian มหาวิทยาลัยศิลปากร (มนุษยศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปะ). 8 (2), 571-592.
- สมพร นาคชื้อตรง. (2561). การพลิกฟื้นพื้นที่ประสบภัยพิบัติสึนามิให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนแบบ Dark Tourism: กรณีศึกษาแบบจำลองการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านนอกเล จังหวัดภูเก็ต. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี. 12 (ฉบับพิเศษ), 117-202.

References

- Axelrod, R. (2015). **Structure of Decision: The Cognitive Maps of Political Elites (Ed.)**. Princeton New Jersey: Princeton University.
- Cochran, W. G. (1977). **Sampling Techniques**. (3, Ed.). New York: John Wiley & Sons.
- Evangelia, M. (2021). **The Concept of Dark Tourism, Visitors' Motivation, and the Entailed Dissonance in Sites Representation**. Master of Science (MSc) in Hospitality and Tourism Management.
- Jamin, A., Zain, Z. M., Sakarji, S. R., Ahmad, N., & Mayang Delima Mohd Beta, R. (2020). **The Benefits of Dark Tourism Experience Among Visitors in Malaysia**. Proceedings of the International Conference on Economics, Business and Economic Education 2019. 219-228. Semarang: Universitas Negeri Semarang, Indonesia.
- Podoshen, J. S. (2013). Dark Tourism Motivation: Simulation, Emotional Contagion, and Topographic Comparison. **Tourism Management**. 35, 263-271.
- Podoshen, J. S., Venkatesh, V., Wallin, J., Andrzejewski, S. A., & Jin, Z. (2015). Dystopian Dark Tourism: An Exploratory Examination. **Tourism Management**. 51 (3), 16-328.
- Pizam, A., Mansfeld, Y., & Chon, S. K. (1999). **Consumer Behavior in Travel and Tourism**. New York: Haworth Hospitality Press.
- Robinson, N. (2015). **An Investigation into the Motivations of Visitors to Sites Associated With Dark Tourism**. Manchester: Ph. D. Thesis, University of Salford.
- Robb, M. E. (2009). Violence and Recreation: Vacationing in the Realm of Dark Tourism. **Anthropology and Humanism**. 34 (1), 51-60.
- Simon, H. A. (1997). **Administrative Behavior** (4, Ed.). New York: The Free.
- Zhang, C., Zhang, J., Qian, L., Jurowski, C., Zhang, H., & Yan, B. (2016). The Inner Struggle of Visiting 'Dark Tourism' Site: Examining the Relationship Between Perceived Constraints and Motivations. **Current Issues in Tourism**. 21 (15), 1-18.

คณะผู้เขียน

นายจตุพร นามดำตา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด
1458 ถนนเพชรเกษม อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี 76120
e-mail: J.namtamta@gmail.com

ดร.ปริญา บรรจงมณี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด
1458 ถนนเพชรเกษม อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี 76120
e-mail: Parinya.bunjongmanee@stamford.edu

ดร.สุเมธ ฐวดาราทระกุล

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด
1458 ถนนเพชรเกษม อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี 76120
e-mail: Sumeth.tuvadaratragoon@stamford.edu